

A települések infrastrukturális ellátottsága, 2014

Tartalom

Főbb folyamatok	1
Energiaellátás	1
Villamosenergia-ellátás	1
Gázellátás	2
Távfűtés- és melegvíz-ellátás	2
Települési vízgazdálkodás	2
A közműves ivóvízellátás jellemzői	2
Közüzemi szennyvízelvezetés	3
Szennyvíztisztítás	3
Települési hulladékgazdálkodás	4
Úthálózat	5

Főbb folyamatok

- 2000 óta a háztartási villamos energia fogyasztóinak száma 6,7%-kal nőtt. Az egy háztartási fogyasztóra jutó havi felhasználás 2008-tól mérséklődni kezdett, 2014-re a 2000. évi fogyasztási szint alá csökkent.
- Az évtizedes tendencia, a vezetékes gázzal ellátott települések számának növekedése lelassult. 2014-ben az ellátott települések aránya 91% volt.
- A 2000–2014 közötti időszakban tovább csökkent a közüzemi víztermelés (19%-kal) és vízfelhasználás (24%-kal).
- A települések 60%-án működött 2014-ben közcsatorna-hálózat, amelyhez az ország lakásállományának 77%-a csatlakozott. 2000-ben ezek az arányok 27 és 51% voltak. A közműöllő (az ivóvízvezetékekkel ellátott és a közcsatorna-hálózatra rákötött lakások arányának különbsége) országosan 17,7 százalékpontonra zárult.
- 2006 és 2013 között a közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék mennyisége folyamatosan csökkent, 2014-ben viszont növekedett.
- 2014-ben a helyi és az országos közutak hossza 2,2, a kerékpárutaké 29%-kal növekedett a 2010. évihez képest.

Energiaellátás

Villamosenergia-ellátás

2014-ben Magyarországon hat villamosenergia-elosztó társaság működött. Az elosztók által értékesített összes villamos energia mennyisége 2011 óta alig változott, 2014-ben 34 712 GWh volt. A szolgáltatott villamos energia közel harmadát a háztartások használták fel, részesedésük

az elmúlt évtizedben lényegében nem változott. A lakossági felhasználók fogyasztása 2009 óta mérsékelten csökkent, 2014-ben 10 426 GWh villamos energiát használtak fel, ami 7,6%-kal kevesebb a 2009. évi csúcspontnál.

2014-ben a villamosenergia-szolgáltatók 5 millió 522 ezer fogyasztót láttak el, 91%-uk háztartási fogyasztó volt. A 2000. évi szinthez képest a fogyasztók száma közel 8,0, ezen belül a háztartási fogyasztók száma 6,7%-kal bővült. Ez utóbbi, részben a lakásállomány növekedésével, részben pedig a villamosenergia-hálózat külterületi terjeszkedésével, az üdülők, a településeket övező hobbikertek épületeinek bekötésével magyarázható.

Az egy háztartási fogyasztóra jutó villamosenergia-felhasználás havi átlaga 2000 és 2003 között 7,0%-kal bővült, majd 2009-ig ezen a magas szinten állandósult. A mutató értéke azóta folyamatosan mérséklődött, 2014-re (172,4 kWh) a 2000. évi fogyasztási szint alá csökkent.

1. tábla

A háztartási fogyasztók villamosenergia-felhasználásának főbb adatai

Év	Fogyasztók száma, ezer	A háztartási villamos energia felhasználása		
		összesen, millió kWh	az összes felhasználáson belül, %	egy fogyasztóra, kWh/hó
2000	4 728	9 786	31,7	173,3
2001	4 583	10 129	32,0	175,9
2002	4 599	10 556	32,4	180,1
2003	4 604	10 922	32,8	185,4
2004	4 679	10 867	31,7	184,4
2005	4 921	10 918	32,6	184,9
2006	4 983	11 077	31,9	185,3
2007	5 027	10 945	31,0	182,2
2008	5 034	11 244	32,0	186,1
2009	5 082	11 285	33,9	185,9
2010	5 078	11 034	32,5	181,0
2011	5 064	10 874	31,7	178,9
2012	5 069	10 620	31,2	174,7
2013	5 036	10 580	30,9	174,5
2014	5 044	10 426	30,0	172,4

A háztartások energiafelhasználása területileg differenciált. A Győr-Moson-Sopron és a Pest megyei háztartások fajlagos villamosenergia-fogyasztása a legmagasabb, 15, illetve 29%-kal haladja meg az országos átlagot, míg Zala és Somogy megyében a legalacsonyabb a fogyasztás, ami az országos átlagtól 25, illetve 21%-kal marad el.

Gázellátás

2014-ben hazánkban 2878 településen volt vezetékes földgázszolgáltatás, az ellátottság évek óta 91% felett van.

A fogyasztók száma 3 millió 448 ezer volt 2014-ben, aminek 94%-a háztartási fogyasztó, így több mint 3,2 millió háztartás energiaszükségletét fedezték a gázszolgáltatók. A háztartási fogyasztók 84%-a használt gázt fűtési célra is.

Országos szinten a lakások 74%-ában használnak gázt a háztartások. A legtöbb, gázhálózatba bekapcsolt lakás Budapesten és Pest megyében (egyaránt 83%), valamint Csongrád megyében (81%), míg a legkevesebb Komárom-Esztergom (44%) és Tolna megyében (49%) található.

A magyarországi teljes, felhasználóknak történő földgáz-értékesítés 7 milliárd köbméter volt, több mint 1 milliárd köbméterrel kevesebb az előző évinél. A 2014-es lakossági felhasználás 2,7 milliárd köbméter – az előző évi 84%-a – volt, a 2005 óta tartó csökkenő tendencia folytatódott. Kismértékben (1 százalékponttal), de ugyancsak csökkent a lakossági felhasználás részaránya. Bár a lakosság részesedése a teljes gázfelhasználásból 2000-től 2009-ig meghaladta az évi 40%-ot (2003-ban és 2004-ben közel 45% volt), 2010–2014 között minden évben 40% alatt maradt.

2. tábla

Vezetékesgáz-ellátás

Év	Az értékesített gáz mennyisége, millió m ³		Gázfogyasztók száma, ezer		Egy háztartási fogyasztóra jutó havi átlagos gázfelhasználás, m ³ /hó	Vezetékes gázzal rendelkező települések aránya, %
	összesen	ebből: háztartásoknak	összesen	ebből: háztartási		
2000	8 415	3 466	2 984	2 824	102,3	80,0
2001	9 213	3 782	3 068	2 899	108,7	84,1
2002	9 192	3 954	3 149	2 970	111,0	85,8
2003	10 227	4 571	3 223	3 037	125,4	88,6
2004	10 159	4 425	3 299	3 101	118,9	89,9
2005	10 457	4 600	3 366	3 158	121,4	90,5
2006	10 015	4 413	3 429	3 215	114,4	90,5
2007	9 081	3 796	3 479	3 260	97,0	90,8
2008	9 118	3 794	3 513	3 292	96,0	91,1
2009	8 544	3 625	3 552	3 333	90,6	91,1
2010	9 580	3 625	3 600	3 396	89,0	91,1
2011	8 006	3 094	3 537	3 312	77,9	91,2
2012	8 782	2 974	3 516	3 288	75,4	91,2
2013	8 086	3 221	3 465	3 251	82,6	91,3
2014	7 002	2 707	3 448	3 244	69,5	91,2

Az egy háztartásra jutó átlagos havi gázfogyasztás a 2003-as 125,4 m³/hó csúcsponttól lassuló ütemben, a 2013. évi átmeneti növekedés (82,6 m³/hó) mellett, 2014-ben 69,5 m³/hóra csökkent. A növekvő energiaárak és a lakosság energiatudatos szemlélete egyaránt közrejátszik a felhasználás alakulásában, de nagymértékben hatással van rá az időjárás is.

Távfűtés- és melegvíz-ellátás

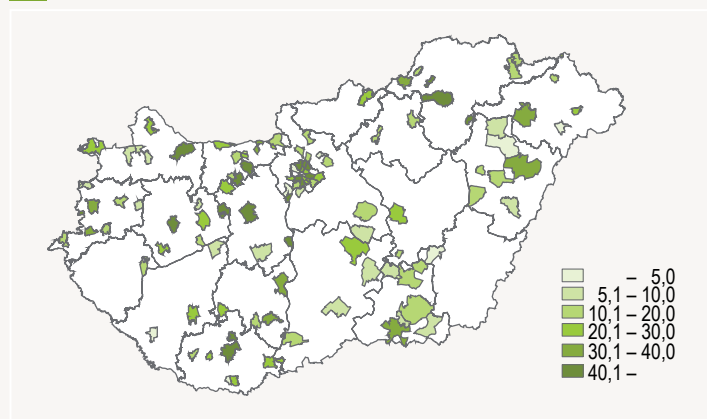
2014-ben a döntően helyi önkormányzati tulajdonban lévő távhőszolgáltató társaságok összesen 22 PJ kommunális célú hőenergiát értékesítettek, a 73%-át a lakosságnak. A szolgáltatók a háztartásokon kívül jelentős számú közintézmény, kommunális létesítmény hőellátását is biztosították.

2014-ben az ország 95 településén 648 329 lakás – a lakásállomány mintegy 15%-a – részesült távhőellátásban. A jellemzően házigyári technológiával épített lakótelepi lakásokban csaknem másfélmillió ember él. A bekapcsolt lakások száma a rendszerváltást követően, az állami nagyberuházások keretében megvalósuló lakásépítések megszűnése óta nem növekedett.

A legtöbb távfűtött lakás (a bekapcsolt állomány 37%-a) Budapesten található, a fővárosi lakások több mint negyedében működik ez a szolgáltatás. Számuk jelentős még a megyeszékhelyeken, kivéve Békéscsabát és Zalaegerszeget. A hálózatba bekötött lakások aránya 90%-os Almásfüzitőn, és jelentős a korábbi nagy iparvárosokban: Dunaújvárosban (83%), Tiszaújvárosban (76%), Tatabányán (74%), Kazincbarcikán (64%) és Oroszlányban (63%).

1. ábra

A távfűtésbe kapcsolt lakások aránya, 2014 (%)

A távhőszolgáltatással kapcsolatos használati meleg vízzel ellátott lakások száma 597 771 volt 2014-ben.

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal beszámolója szerint a szolgáltatott hőenergia több mint 60 településen részben kapcsolt hő- és villamosenergia-termelést megvalósító erőműből származott. Ezzel a technológiával növelhető az energiahatékonyság és környezeti szempontból is kedvező, mivel a kapcsolt villamosenergia-termelés során keletkező hőt a távhőellátásban hasznosítják. 2014-ben a távhőtermelés 78%-át a termelők földgázból állították elő, a biomassa aránya 11% volt. A szilárd hulladék 5, a geotermia 2,7%-át adta a hőtermelésnek.

A háztartások fogyasztása a használati meleg víz és a távhő esetében 2007 óta 18, illetve 30%-kal visszaesett, a távhőfogyasztás csökkenése 2013-hoz viszonyítva is számottevő (14%-os). A lakások hővesztésének csökkentéséhez hozzájárult a nyílászárók cseréje, a külső hőszigetelés, valamint a fűtési rendszer korszerűsítése, a fűtés szabályozhatóvá tétele.

Bár át lehetne térni más hőellátási rendszerre, az aránytalanul nagy többletköltségek miatt az eredetileg távhőellátásra épített lakótelepeken erre még nincs reális lehetőség. Ugyanakkor éppen a távhőszolgáltató rendszerek adhatnak lehetőséget az energiahordozó-váltásra (alternatív energiahordozók: biogáz, biomassa, geotermikus és napenergia).

Települési vízgazdálkodás

A közműves ivóvízellátás jellemzői

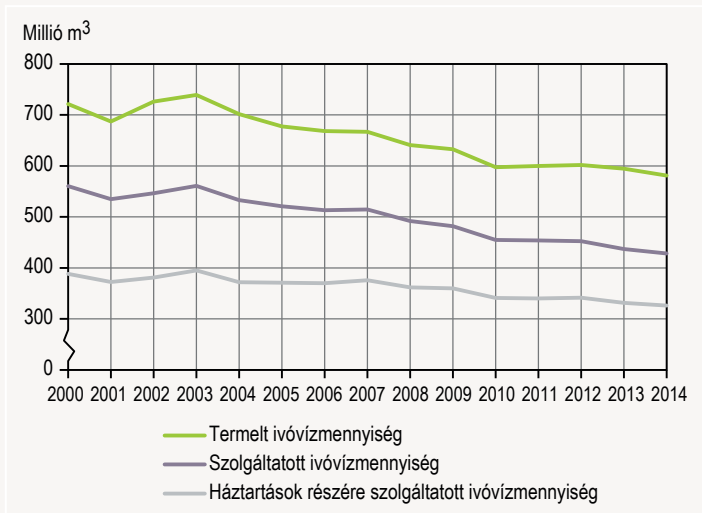
A települések vízellátásának célja a lakosság ivóvíz- és háztartási vízigényének biztosítása, valamint a közületek, közintézmények és a kisebb ipari üzemek ivóvíz minőségű vízzel való ellátása. A vízellátás történhet magán- és közváltakból, az üzemek vagy intézmények saját vízműveivel és közüzemi vízvezetékkel. A vízellátás módja és a megoldás technikai kialakítása általában aszerint alakult, hogy milyen ellátási színvonalat igényelt az ellátandó település közigazgatási besorolása, szerkezeti elrendezése, társadalmi és gazdasági berendezkedése. A fejlődés általános iránya a közösség egészét ellátó közműves vízművek építése volt.

Az ellátottság az ország településein már 2007-ben elérte a 100%-ot. 2014-ben a vízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya meghaladta a 94%-ot.

A termelt és szolgáltatott vízmennyiség, ezen belül a háztartások részére szolgáltatott ivóvíz mennyisége a 2000–2014 közötti időszakban tovább csökkent, az emelkedő vízdíjak és részben a saját kutas ellátásra történő átállás miatt. A termelt víz esetében ez több mint 19%-os csökkenést jelentett.

2. ábra

Közüemi víztermelés és -szolgáltatás

2000–2014-ben az ivóvízvezeték-hálózat 3291 kilométerrel bővült, 2014-ben 65 576 kilométer volt. A közműves ivóvízellátásba bekapcsolt lakások száma 2000 és 2014 között több mint 427 ezerrel nőtt.

A közműves ivóvízellátás extenzív fejlesztési szakasza lezárult, azonban az esetlegesen már több évtizede üzemelő vízműrendszerek ivóvíz-minőségi és üzemeltetési problémákat (pl. csőtörések) jelenthetnek.

Közüemi szennyvízelvezetés

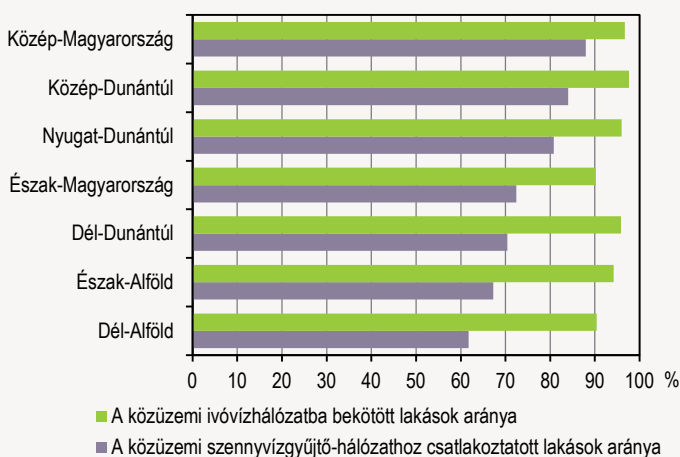
A vízkészletek hosszú távú megőrzése szempontjából igen fontos a csatornázás és a szennyvíztisztítás fejlesztése.

A települések szennyvízelvezetése, mint életminőségi mutató az országok fejlesztési struktúrájában környezetvédelmi, közegészségügyi, nemzeti és nemzetközi megítélés szempontjából nagyon fontos, meghatározó tényező. Magyarország településeinek közműves ivóvízellátása nemzetközi összehasonlításban kedvező. Az ún. közműöllő még mintegy 18 százalékpontos különbséget jelez, de az utóbbi évek szennyvíz-elvezetési fejlesztéseinek hatására fokozatosan zárul.

A valamilyen mértékben szennyvízcsatornával ellátott települések száma a 2000. évi 854-ről 2014-re több mint kétszeresére, 1900-ra emelkedett. Az üzemelő közüemi szennyvízelvezető-rendszerrel nem rendelkező települések között azonban 8 város is volt: Csanádpalota, Fegyvernek, Nagybjajom, Nagyecsed, Sándorfalva, Sülysáp, Tápíószele és Tompa. A többi 1254 üzemelő közüemi szennyvízelvezető rendszerrel egyáltalán nem rendelkező település község, 944 közülük 1000 fő alatti lélekszámú. A nem ellátott települések számát megyénként vizsgálva megállapítható, hogy elsősorban Baranya (198), Somogy (125), Zala (107), Vas (95), Borsod-Abaúj-Zemplén (87) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (60) megyék – zömében kis lélekszámú – települései ellátatlanok közüemi szennyvízelvezető hálózattal (a hálózat hossza 0 kilométer, vagy kisebb, mint 0,1 kilométer). Ezek a települések azonban többnyire olyan területeken vannak, ahol nem megoldható a szennyvízelvezető közmű gazdaságos üzemeltetése, ezért itt a környezetvédelem, illetve a társadalmi jólét érdekében költség- és környezetkímélő, szakszerű egyedi szennyvízkezelő létesítmények alkalmazása kerülhet előtérbe.

Közműöllő, 2014

3. ábra

A szennyvízelvezető hálózatba bekapcsolt lakások száma 2000 és 2014 között mintegy 1 millió 319 ezerrel bővült; a 2000. évi 2 millió 79 ezerről (51%) 3 millió 398 ezerre (77%) nőtt, csökkentve a vízálózatba bekötött lakások számához viszonyított nagymértékű lemaradást.

A közsatornán elvezetett szennyvizek, beleértve az intézményi, az ipari, a saját kutas vízellátásból és az egyéb szennyvízkibocsátásokból származó szennyvizeket, valamint az egyesített szennyvízelvezető rendszereken elvezetett csapadékvíz mennyiségét is, együtt évente átlagosan 525 millió m³-t tettek ki a 2000–2014 időszak alatt. Ez az érték az éves átlagos közüemi vízművek által termelt ivóvízmennyiség (655 millió m³) több mint 80%-a.

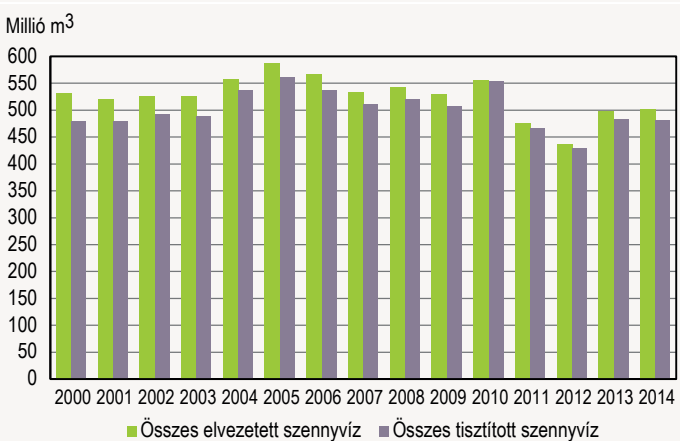
A közműves csatornázással rendelkező lakások számát, arányát tekintve a 2000-es állapothoz hasonlóan 2014 végén is jelentősen az országos átlag alatti arányban csatornázottak Bács-Kiskun, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Békés, Tolna és Somogy megyék lakásai. A legrosszabb helyzetben továbbra is Bács-Kiskun megye volt e tekintetben (52,4%). A legjobb helyzetben lévő fővárosban is csatornázatlanok még a peremkerületek egyes részei, több mint 39 ezer lakás (4,3%).

Szennyvíztisztítás

2009-ben még a közüemi szennyvízvezetékeken összegyűjtött szennyvizek több mint 4,5%-át vezették kezelés nélkül a befogadóba (24 millió m³). 2014-ben teljesen tisztítatlanul, illetve bárminemű kezelés nélkül, a közüemi szennyvízvezetékeken összegyűjtött szennyvizeknek országosan közel 4%-át (20 millió m³) vezették a befogadóba (főként felszíni vizekbe).

4. ábra

A közsatornán elvezetett és a tisztított szennyvíz

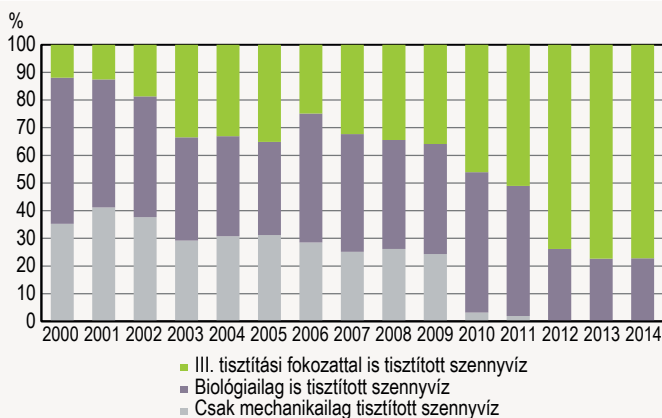
A szennyvíztisztító telepek hatékonysága a létesítmények műszaki állaga, az alkalmazott technológia, a kiépített teljesítmény, a tisztítandó szennyvíz mennyisége és szennyezőanyag-terhelése, továbbá az üzemeltetés szakértsége stb. függvényében eltérő.

A tisztított szennyvizek nagy hányada – 2000-ben még több mint 35%-a és 2009-ben is több mint 24%-a – csak mechanikai kezelés után jutott a befogadóba. E tisztítási fokozat nem felelt meg a közegészségügyi és környezetvédelmi követelményeknek.

A legalább biológiailag is kezelt szennyvizek aránya az összes tisztított települési szennyvízhez viszonyítva 2014-ben csaknem elérte a 100%-ot, a 2000. évi mintegy 65%-hoz képest, beleértve a tisztítótelepre közvetlenül szállított települési folyékony hulladék ártalmatlanítását is. A jelentős javulás elsősorban a budapesti szennyvíztisztítási fejlesztések eredménye.

5. ábra

Közüemi szennyvíztisztítás

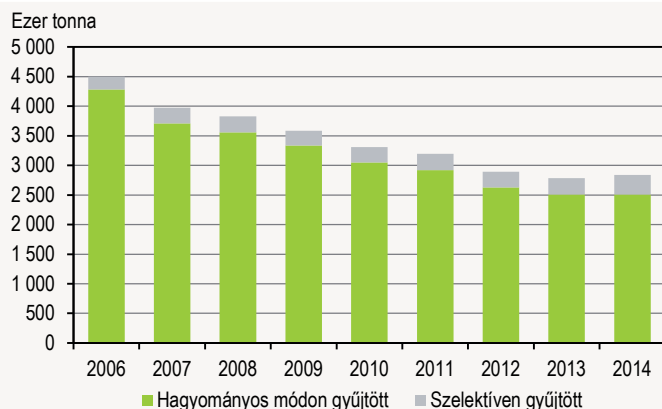
Az utóbbi években megvalósult budapesti és országos szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási fejlesztéseknek köszönhetően a tisztítótelepre vezetett, csak mechanikailag kezelt települési szennyvíz aránya alig több mint 0,1%-ra csökkent 2014-re.

Települési hulladékgazdálkodás

2006 és 2013 között a közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék mennyisége folyamatosan csökkent. Ennek fő oka a fogyasztási szokások megváltozása, illetve a gazdasági világválság következtében bekövetkező fogyasztás-visszaesés volt. 2014-re a gazdaság megélénkülésével bővült a fogyasztás és a települési hulladék mennyisége is növekedett. Ezzel párhuzamosan a szelektív gyűjtés aránya folyamatosan emelkedik, a háztól történő szelektív gyűjtési mód elterjedésének eredményeként. Budapesten fokozatosan vezetik be a szelektív gyűjtés e formáját. A szelektív gyűjtés elterjesztése azért fontos, mert ez az egyik alapja a fenntartható hulladékgazdálkodás megvalósításának.

6. ábra

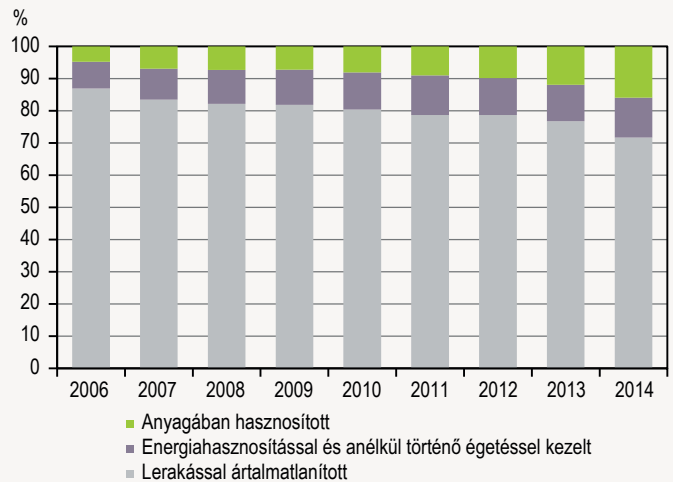
A közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék mennyisége

A hulladékkezelési módok közül még mindig a környezeti szempontból legártalmasabb kezelési mód, a lerakás aránya a legmagasabb (72%), de az anyagában hasznosítás részesedésének (2006-ban 4,8-ről 2014-re 15,9%-ra) növekedésével párhuzamosan ennek aránya évről évre csökkent (2006-ban 87-ről 2014-re 72%-ra). A további kezelési módok közül az energiahasznosítással és anélkül történő égetés jelentős arányú, részesedése 2014-ben 12% volt. Hátránya, hogy az égetés során esetlegesen további környezeti kockázatok merülhetnek fel, és az égetési maradékokat is ártalmatlanítani kell.

7. ábra

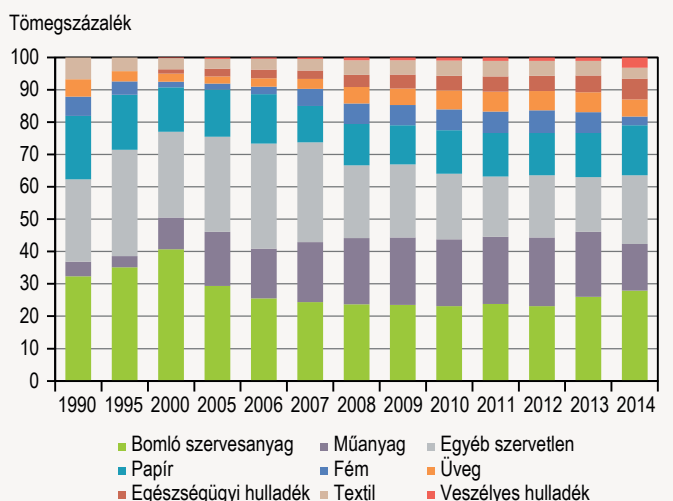
A közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék kezelés szerinti megoszlása

A keletkezett hulladék tömegének csökkenése az összetevők arányának a megváltozásából is fakadhat. A Budapesten keletkezett, vegyesen gyűjtött települési hulladék összetétele 1990-től napjainkig jelentős mértékben változott, ennek fő oka a fogyasztási szokások változása volt. 1990-hez viszonyítva 2013-ra a műanyag hulladékok aránya jelentősen nőtt (1990–2013 között 4,6-ről 20%-ra), ezzel párhuzamosan a biológiailag lebomló (1990–2013 között 32-ről 26%-ra), illetve az egyéb szervesetlen hulladékok aránya (1990–2013 között 25-ről 17%-ra) csökkent. A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés elterjedésének eredményességét mutatja az is, hogy 2014-re jelentősen csökkent a műanyag- és fémhulladék egyes települési hulladékokon belüli aránya.

8. ábra

A közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék anyagcsoportok szerinti összetétele Budapesten

Forrás: Fővárosi Közterület-fenntartó Nonprofit Zrt.

Úthálózat

2014-ben a helyi és országos közutak hossza együttesen 204 ezer kilométer volt, 2,2%-kal nagyobb a 2010. évinél. 2010 óta legnagyobb mértékben a kerékpárutak hossza nőtt (29%-kal), míg a gyalogutaké 1,0%-kal csökkent.

3. tábla

A közúthálózat hossza jelleg szerint

Megnevezés	(kilométer)					
	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Autópálya	448	1 067	1 099	1 099	1 132	1 144
Autóút	57	205	205	205	205	205
Csomóponti ágak és gyorsforgalmi utak pihenőútjai ^{a)}	242	522	587	588	607	613
I. rendű főút	2 173	2 155	2 154	2 165	2 169	2 169
II. rendű főút	4 330	4 461	4 465	4 465	4 656	4 788
Egyéb közút	23 057	23 218	23 188	23 169	22 992	22 883
Országos közút összesen	30 307	31 628	31 698	31 692	31 760	31 802
Kiépített helyi közutak	40 892	44 734	44 840	45 095	45 354	45 559
Kiépítetlen helyi közutak	88 609	123 205	124 423	125 154	126 195	126 696
Helyi közutak összesen	129 501	167 939	169 263	170 249	171 549	172 255
Gyalogút	56 708	50 220	50 321	49 819	49 603	49 637
Kerékpárút	1 282	2 058	2 193	2 333	2 463	2 650

a) Egyéb csomóponti ágak, pihenőhelyek útjainak hosszával együtt.

Forrás: Magyar Közút Kht.

A közúthálózat állami tulajdonú országos közutakból és önkormányzati tulajdonú helyi közutakból áll. Az országos közutak hossza 31 802 kilométer. Az országos közutakból 8745 kilométer a főhálózat, amelyből 2347 kilométer „E” út, vagyis az európai úthálózat része. A gyorsforgalmi úthálózat (autópályák, autótutak) hossza 1349 kilométer, autópálya-csomóponti ágakkal együtt pedig 1962 kilométer. Az országos közutak 27%-a településeken halad keresztül, tehát a települések helyi forgalmának lebonyolításában is jelentős szerepet játszik. Az országos közutakon 7529 darab híd, 1793 darab közúti-vasúti keresztezés (amelyből 1448 darab szintbeli, közülük 63 darab biztosítás nélküli), ezen kívül 8715 darab közúti csomópont és 5503 darab szintbeli gyalogosátjáró található.

További információk, adatok (linkek):

[Táblák \(STADAT\) – Idősoros éves adatok – Környezet](#)

[Táblák \(STADAT\) – Idősoros éves, területi adatok – Környezet](#)

[Táblák \(STADAT\) – Idősoros éves adatok – Lakás, kommunális ellátás](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu